KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 23.12.2005
KOM(2005) 696 v konečném znění

ZELENÁ KNIHA

o kompetenčních konfliktech a zásadě *ne bis in idem* v trestním řízení

(předložená Komisí)

{SEK(2005) 1767}

ZELENÁ KNIHA

o kompetenčních konfliktech a zásadě *ne bis in idem* v trestním řízení

Cílem této Zelené knihy je zahájit rozsáhlé konzultace se zúčastněnými stranami o otázkách kompetenčních konfliktů včetně zásady *ne bis in idem.* V Zelené knize jsou uvedeny problémy, jež mohou vznikat za stávajícího stavu, a návrhy jejich možných řešení. Přiložené pracovní materiály obsahují podrobnější rozbor.

Komise vyzývá zúčastněné strany, aby zaslaly své příspěvky do 31. března 2006 na tuto adresu generálního ředitelství pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost Evropské komise:

European Commission
Directorate-General for Justice, Freedom and SecurityUnit D3 – Criminal Justice
Office LX46 3/20
B - 1049 Brusel

E-mail: JLS-criminaljustice@cec.eu.int

Fax: +32-2/296 76 34

Pokud si zúčastněné strany nepřejí, aby jejich příspěvky byly zveřejněny na internetových stránkách Komise, měly by se o tom výslovně zmínit.

1. SOUVISLOSTI

Se sílícím mezinárodním charakterem zločinnosti se trestní spravedlnost EU stále čast ěji potýká se situacemi, kdy je několik členských států příslušných k vedení trestního stíhání v téže věci. Navíc dnes existuje větší pravděpodobnost, že dojde k souběžnému stíhání stejné věci ve více státech, neboli k „pozitivnímu“ kompetenčnímu konfliktu, jelikož se v minulých letech značně rozšířil dosah pravomoci členských států v trestních věcech.

Souběžné stíhání je na újmu práv a zájmů osob a může vést k duplicitě. Obhájci, oběti a svědkové mohou být vyzýváni, aby se dostavili k soudnímu jednání v několika zemích. Opakovaná řízení však především několikanásobně omezují práva a zájmy t ěchto osob, např. právo volného pohybu. Zvyšují psychologickou zátěž i náklady a slo žitost právního zastupování. Ve vyspělém prostoru svobody, bezpečnosti a práva je vhodné všemožně se vyhnout takovým škodlivým účinkům omezením souběžného stíhání ve stejných věcech.

V současnosti mají vnitrostátní orgány členských států volné ruce v zahajování vlastních souběžných stíhání v týchž věcech. Jedinou právní překážkou je zásada *ne bis in idem*, kterou stanoví články 54 až 58 prováděcí úmluvy k Schengenské dohodě (CISA). Tato zásada však nebrání vzniku kompetenčních konfliktů v případech, kdy ve dvou či více členských států probíhá několik stíhání, ale může působit, pouze když se zabrání druhému stíhání ve stejné věci, pokud bylo rozhodnutím o zákazu dalšího stíhání (*res judicata*) ukončeno řízení v některém členském státě.

Co více, při souběžně probíhajících řízeních a bez systému přidělování věcí příslušným zemím může i zásada *ne bis in idem* vést k náhodným či dokonce svévolným výsledk ům. Pokud se dá totiž přednost tomu členskému státu, jenž může jako první přijmout pravomocné rozhodnutí, může to mít stejné účinky, jako zásada „kdo dřív přijde, ten je dřív na řadě“. Volba příslušného členského státu je v současnosti ponechána náhod ě, což, jak se zdá, je důvodem, proč ze zásady *ne bis in idem* stále ještě platí několik výjimek.

Vhodnou odpovědí na problém (pozitivních) kompetenčních konfliktů by bylo vytvo ření mechanismu přidělování věcí do příslušného členského státu. Pokud se stíhání soustředí do jediného členského státu, nebude vznikat problém s uplatňováním zásady *ne bis in idem*. Takový mechanismus by navíc doplnil zásadu vzájemného uznávání, podle níž se soudní rozhodnutí přijatá v jednom členském státě uznávají – případně vykonávají – v ostatních členských státech.

V této Zelené knize podává Komise náčrt možností pro vytvoření mechanismu, jenž by usnadnil volbu příslušného členského státu v trestních řízeních, a možnosti revize norem upravujících zásadu *ne bis in idem*. Tato Zelená kniha je reakcí na bod 3.3 haagského programu a na programu vzájemného uznávání ze dne 29. listopadu 2000 (zejména bod 2.3 a opatření 1 a 11 posledně uvedeného dokumentu). Na základě čl. 31 odst. 1 písm. d) Smlouvy o Evropské unii (SEU), podle něhož společný postup zahrnuje předcházení kompetenčním konfliktům mezi členskými státy, lze přijmout rámcové rozhodnutí v podobě příslušných opatření na úrovni EU. Bude-li to shledáno nutným, ustanovení čl. 31 odst. 1 písm. c) by mohla posloužit jako doplňková

základna k zajištění slučitelnosti norem použitelných v členských státech v zájmu lepší spolupráce soudních orgánů.

2. Vytváření mechanismu volby příslušnosti

2.1. Základní předpoklady

Mechanismus, jehož cílem by bylo přidělování věcí do příslušných zemí, by neměl být byrokratický a současně by měl garantovat vyvážený přístup a náležitou úctu k práv ům dotčených osob. Aby fungoval, musí být splněny dva základní předpoklady.

Zaprvé, příslušné orgány by se měly navzájem informovat o řízení a/nebo o přísl šných rozhodnutích přijatých ve svých zemích: měla by se jim umožnit výměna přísl šných informací (anebo by jim měla být uložena jako povinnost).

Zadruhé, jakmile se dovědí o řízení v jiných členských státech, měly by mít orgány členského státu pověřené stíháním možnost zdržet se zahájení stíhání nebo zastavit probíhající stíhání už z pouhého důvodu, že tatáž věc je stíhána v jiném členském stát ě.

Nezahájení stíhání (nebo zastavení probíhajícího stíhání) by mohlo způsobit problémy v právním řádu členských států, které vyznávají zásadu zákonnosti, při níž mají přísl šné orgány povinnost stíhat každý trestný čin spadající do jejich pravomoci. Problémy by to mohlo přinést zejména tehdy, když je tato zásada zakotvena v ústavě členského státu. Budoucí nástroj by proto měl stanovit výjimku z uplatňování této zásady. V tomto ohledu lze oprávněně argumentovat, že ve společném prostoru svobody, bezpečnosti a práva je tato zásada naplněna, jestliže věc stíhá jiný členský stát.

2.2. Postup

Jakmile budou výše uvedené základní předpoklady splněny, mohou se součástí navrhovaného mechanismu stát tyto procesní kroky.

Krok č. 1 označení a informování „zúčastněných stran“

Především bude zřejmě užitečné pojmenovat a informovat členské státy, které by mohly mít zájem o účast v procesu volby nejvhodnějšího příslušného státu pro určitý p řípad. Za tím účelem by mohla norma přijatá na úrovni EU stanovit, že vnitrostátní orgány členského státu, který **zahájil nebo hodlá zahájit trestní stíhání** („zahajující stát“) **ve věci, jež vykazuje významné vazby na jiný členský stát, musí** včas **informovat** tento jiný členský stát. Tato povinnost by se mohla vztahovat na orgány pověřené stíháním a/nebo na další soudní, vyšetřující či donucovací orgány v závislosti na konkrétních specifikách trestního soudnictví členských států. Následně by informované orgány mohly uvést, zda mají zájem o stíhání předmětné věci. Lze p ředpokládat, že zájem by měl být vyjádřen do určité přesně stanovené lhůty. Systém by však výjimečně měl umožnit i reakce po stanovené lhůtě. Pokud žádný členský stát nevyjádří zájem, *zahajující* členský stát by mohl pokračovat ve stíhání věci bez dalších konzultací, nebudou-li zjištěny nové skutečnosti, které změní situaci.

Krok č. 2 konzultace/diskuse

Pokud o stíhání stejné věci projeví zájem dva nebo více členských států, měly by jejich odpovídající příslušné orgány mít možnost společně posoudit otázku „optimálního místa“ pro stíhání věci. Jako alternativní možnost by se mohla zavést **povinnost zahájit diskusi** s cílem zohlednit stanoviska všech zainteresovaných členských států. Přímé kontakty mezi nimi by byly v této etapě zřejmě nejúčinnějším prostředkem diskuse. V případě potřeby by mohly požádat o pomoc Eurojust a/nebo jiné pomocné mechanismy Unie.

Krok č. 2 by mohl často vést k brzkému konsensu o volbě nejvhodnějšího členského státu pro stíhání věci, která vyvolává kompetenční konflikt. Následně některé vnitrostátní orgány dobrovolně *uzavřou nebo zastaví* v nich vedená řízení (nebo se zdrží zahájení řízení), zatímco jiný orgán zahájí nebo bude pokračovat v řízení v dané věci. V případě takového scénáře by příslušné vnitrostátní orgány mohly prostě postupovat podle své vnitrostátní právní úpravy. Zdá se tudíž, že nejsou zapotřebí závazná pravidla, která by na úrovni EU upravovala tento systém. Podle navrhovaného mechanismu by dotčené členské státy mohly přezkoumat vnitrostátní rozhodnutí, pokud by vyšly najevo nové skutečnosti. V zájmu zajištění právní jistoty a aby se vyhnuly znovuotevření diskuse by však vnitrostátní orgány v některých případech mohly upřednostnit uzavření závazné dohody. Pokud by si to přály, mohou využít **vzorovou dohodu EU,** jež by mezi jiným mohla zajistit společná pravidla pro vypovězení takových dohod.

Krok č. 3 smírčí řízení / zprostředkování

Nebude-li dohoda snadno dosažitelná, bude zapotřebí mechanismus pro řešení sporů. Tento krok by měl nabídnout možnost strukturovaného dialogu mezi zúčastněnými stranami, v jehož rámci by bylo možné objektivně posoudit jejich zájmy. Za tím účelem by bylo zřejmě vhodné zapojit některý orgán na úrovni EU, který by vystupoval jako **zprostředkovatel** a s pomocí níže uvedených kritérií by pomáhal zúčastněným členským státům při dosahování dobrovolné dohody. Nejlepší předpoklady k této roli má podle všeho Eurojust. V úvahu připadá i vytvoření nového smírčího orgánu pro řešení sporů, například rady či senátu složeného ze zkušených státních zástupců a/nebo soudců z členských států.

Třetí krok by mohl být iniciován z podnětu kteréhokoli členského státu, který vyjádřil zájem o stíhání dané věci. Oprávněně by dalo také argumentovat, že smírčí řízení by mělo být povinné po uplynutí lhůty stanovené v kroku č. 2, aby se zajistilo, že sporné případy budou urychleně převedeny do fáze, kde svou pomocnou a centrální roli sehrává EU. Bude-li v rámci kroku č. 3 dosaženo shody, budou mít příslušné orgány tytéž možnosti jako v kroku č. 2 (dobrovolné zastavení řízení v některých členských státech vzhledem ke stíhání vedenému v jiném členském státě, anebo uzavření závazné dohody).

Řádné dodržování pravidel navrhovaného mechanismu o třech krocích spolu s níže načrtnutými kritérii pro volbu příslušnosti (viz bod 2.5) povede pravděpodobně ke shodě v mnoha, pokud ne ve všech případech. Tento mechanismus je možné zřídit v krátké době a lze ho považovat za postačující, pokud budoucí zkušenosti neodhalí potřebu dalších kroků. V nepřítomnosti shody by se „opět“ začala uplatňovat zásada *ne bis in idem*.

Možný další krok: závazné rozhodnutí učiněné některým orgánem EU?

V dlouhodobém plánu by se v případech, kdy by navrhované smírčí řízení nevedlo k úspěchu, dalo uvažovat o tom, zda by v rámci dalšího kroku neměla být některému orgánu na úrovni EU svěřena pravomoc přijímat závazná rozhodnutí ohledně nejvhodnějšího příslušného státu. V rámci současné Smlouvy by však šlo o obtížně realizovatelný krok. Nový orgán by se musel nejprve ustavit, neboť úloha zprost ředkovatele a úloha orgánu přijímajícího závazná rozhodnutí jsou evidentně neslu čitelné. Zadruhé, jak je uvedeno níže, vznikly by obtížné otázky týkající se soudního p řezkumu rozhodnutí přijatých na úrovni EU.

2.3. Úloha fyzických osob a soudní přezkum

V etapě **přípravného řízení** se navrhovaný mechanismus soustřeďuje na konzultace mezi příslušnými orgány pověřenými stíháním. Diskuse se zainteresovanými osobami o otázkách příslušnosti může nejednou odhalit skutečnosti, které by mohly ohrozit stíhání nebo se dotknout práv a zájmů obětí a svědků. To, zda je podobné riziko p řítomno, by se asi mělo v jednotlivých případech ponechat na rozhodnutí vnitrostátních soudů. Nebude-li takové riziko nalezeno, mohlo by se od příslušných orgánů požadovat, aby obhajobu a zúčastněné oběti informovaly o určení nejvhodnější příslušnosti. V každém případě bude nutno informovat zainteresované osoby o hlavních důvodech volby určité příslušné země, a to nejpozději současně s odesláním obžaloby soudu.

Na rozdíl od přípravného řízení, v němž je úloha zainteresovaných osob dosti omezená, ve fázi hlavního líčení (a/nebo v mezitímním řízení) zkoumá soud, jemuž bylo doručeno obvinění, obvykle to, zda je příslušný k projednávání věci. Lze si rovně ž představit ustanovení na úrovni EU, které by vyžadovalo, aby příslušná země, zvolená s použitím navrhovaného mechanismu, posoudila, zda představuje **vhodné fórum** k projednávání dané věci. Nejvhodnějším místem pro takový přezkum se jeví vnitrostátní soudy. Podrobné zkoumání každého aspektu, který může hrát roli v přid ělování místní příslušnosti, by podle všeho nebylo ani proveditelné ani nutné. Soudní p řezkum by tudíž mohl mít hodnotu soudního nálezu o tom, zda byly respektovány zásady **přiměřenosti** a **spravedlivého procesu**. Příslušný tribunál tak může zrušit volbu příslušného členského státu, jestliže shledá, že byla svévolná. Toto přezkoumání může učinit na základě doktrín, jež jsou známé ve vnitrostátním právním řádu daného členského státu, například na základě doktríny „zneužití řízení“. V souladu s článkem 35 SEU by se mohly otázky výkladu celounijních pravidel procesního mechanismu a kritérií volby příslušnosti předkládat Evropskému soudnímu dvoru (ESD) s žádostí o vydání rozhodnutí k předběžné otázce.

Zdá se, že bude nutný soudní přezkum přidělené příslušnosti na žádost zúčastněných osob, přinejmenším tehdy, když bude věc přidělena do určité země prostřednictvím závazné dohody. Je to kvůli tomu, tyto by závazné dohody omezovaly možnost zú častněných členských států napadnout později přidělenou příslušnost. Otázka, zda zp řístupnit možnost soudního přezkumu i při absenci závazných dohod, by se možná mohla ponechat na uvážení členských států a jejich vnitrostátní právní úpravě (tj. pokud orgány některých členských států prostě uzavřely nebo nezahájily stíhání vzhledem k tomu, že věc stíhají v jiném členském státě).

Ještě složitější otázky by se objevily, jestliže by se v rámci dalšího kroku propůjčila n ěkterému orgánu EU pravomoc přijímat rozhodnutí v tomto směru. V tom případě by byl soudní přezkum nezbytný. Není nicméně vhodné a v současnosti ani právně možné dávat soudům členských států úkol přezkoumávat rozhodnutí orgánu EU. Platné zakládající smlouvy na druhé straně neobsahují právní podklad proto, aby pravomoc p řezkumu připadla ESD. Smlouva o Ústavě pro Evropu obsahuje právní základ pro p řezkum v článku III-359. V rámci platné Smlouvy by se mohla posoudit možnost srovnatelné novely Smlouvy.

2.4. Přednost pro stíhání v „gestorském“ členském státě

Vedle mechanismu přidělování by ustanovení přijaté na úrovni EU mohlo zavázat členské státy, aby soustředily řízení v téže věci do jednoho „gestorského“ státu. Po činaje od určité fáze řízení by ostatní členské státy byly povinny zastavit svá stíhání a zdržet se zahajování nových stíhání. Toto **pravidlo přednosti** by se muselo uplat ňovat souběžně s výše popsaným mechanismem; jinak by byly výsledky závislé na náhodě.

Jelikož nové skutečnosti mohou často změnit názor na to, co na první pohled vypadá jako „optimální místo“ ke stíhání, nebylo by asi moudré nutit příslušné orgány už v rané fázi k definitivní volbě místní příslušnosti. Zdá se, že pravidlo, které vyžaduje, aby se všechna souběžně vedená stíhání soustředila do jediného státu, bude nejvhodněj ší uplatňovat **ve chvíli odeslání obvinění** či obžaloby vnitrostátnímu soudu, neboť v této fázi už příslušné orgány budou mít k dispozici informace potřebné k d ůkladnému posouzení otázek příslušnosti. Kromě toho, hlavní zátěž pro zúčastněné osoby nastává často po vznesení obvinění, a znásobení této zátěže se tedy dá do zna čné míry vyhnout, pokud se toto pravidlo začne uplatňovat počínaje od této fáze.

Aby nedocházelo k obcházení procesního mechanismu, nemělo by se povolit podávání obvinění soudu, dokud ještě probíhají konzultace a/nebo smírčí řízení. Jinými slovy, vnitrostátní orgány členských zemí budou muset nejdříve splnit svou oznamovací a konzultační povinnost a až poté budou moci podávat obvinění či obžalobu. Pokud tak neučiní, budou muset zastavit soudní řízení na žádost jiného členského státu.

Pravidlo přednosti by však v žádném případ nemělo bránit jiným členským státům v poskytování všemožné podpory *gestorskému státu* s pomocí platných mezinárodních ujednání i dohod na úrovni EU. Naopak, měly by pomáhat iniciativně.

2.5. Příslušná kritéria

Třetím prvkem komplexní strategie zaměřené na prevenci a řešení kompetenčních konfliktů by měl být vedle procesního mechanismu a pravidla přednosti ještě seznam kritérií, s nímž budou členské státy pracovat při výběru gestorské země. Je možné definovat řadu relevantních kritérií, která se budou aplikovat a vážit pružně případ od případu, tj. příslušné orgány by měly mít značně širokou volnost uvážení.

Tato kritéria či relevantní faktory, které ovlivní proces určování vhodné místní přísl ušnosti, by měly být objektivní a měly by být vyjmenovány v některém budoucím nástroji EU. Tento seznam by měl konkrétně zahrnovat *kritérium teritoriality, kritéria týkající se podezřelého či obviněného, zájmy obětí, kritéria týkající se státních zájmů*

a některá další kritéria týkající se účinnosti a rychlosti řízení. Snad by se daly označit i faktory, které by *neměly* mít význam.

V dalším by se členské státy mohly shodnout na určitých základních principech stanovení priorit či pořadí v seznamu kritérií, pokud se to ukáže nutným. Na druhé straně by měl dostat přednost spíše pružnější přístup. Bez ohledu na to, zda budou priority a pořadí relevantních kritérií stanoveny v nástroji EU, zřejmě bude možné a nutné se shodnout minimálně na obecném vůdčím principu přidělování místní příslu šnosti. Taková zásada by mohla přihlížet například k **přiměřenosti** a/nebo k právu na **spravedlivý proces.** Jinak řečeno, příslušné orgány by mohly být povinny zohled ňovat zájmy zúčastněných osob. Měřítkem a též základní otázkou možného soudního přezkumu by měl být řádný výkon spravedlnosti na základě komplexního posouzení významných skutečností a objektivního vážení relevantních kritérií.

3. Zásada *ne bis in idem*

Články 54 až 58 prováděcí úmluvy k Schengenské dohodě (CISA) o zásadě *ne bis in idem* jsou v současnosti závazné v celém schengenském prostoru, to znamená v deseti členských státech, které k Schengenské dohodě přistoupily v roce 2004, dále na Islandu, v Norsku a ve Spojeném království; a zanedlouho se rozšíří i na území Irska. Program vzájemného uznávání z prosince 2000 vyzval k opětovnému posouzení t ěchto ustanovení, a zvláště výjimky z této zásady. Rada se nedokázala shodnout na související iniciativě Řecka, které navrhlo rámcové rozhodnutí,[1] ale zdůraznila, že práce by měly pokračovat „s ohledem na zveřejněné sdělení Komise o kompetenčních konfliktech a s cílem zajistit dosažení prokázané přidané hodnoty.“

Bude-li možné zavést mechanismus, který by vedl k objektivní volbě příslušnosti, místo přiznání výlučné příslušnosti „nejrychlejšímu“ úřadu pověřenému stíháním (podle hesla „kdo dřív přijde, ten je dřív na řadě“) lze s většími vyhlídkami na úspěch znovu zahájit diskuse o zásadě *ne bis in idem*. V tomto kontextu by se mohly řešit následující otázky.

Především by se mělo důkladněji zvážit, zda je zapotřebí vyjasnit některé prvky a definice, například druhy rozhodnutí s možným účinkem *ne bis in idem* a/nebo co se rozumí pod pojmem „*idem“* nebo „stejné skutečnosti“.

Zadruhé, v případě odsouzení se tato zásada v současnosti uplatňuje, pouze pokud uložený trest „byl vykonán, je ve stadiu skutečného vykonávání nebo ho už nelze vykonat…“ Tato podmínka byla odůvodněná v tradičním systému vzájemné pomoci, v němž bylo někdy obtížné vykonat trest v jiných členských státech. Je otázkou, zda je to ještě zapotřebí v prostoru svobody, bezpečnosti a práva, kde k přeshraničnímu výkonu trestů dochází s pomocí nástrojů EU o vzájemném uznávání soudních rozhodnutí.

Zatřetí, je otázka, zda jsou stále nezbytné aktuální možnosti uplatňování výjimek ze zásady *ne bis in idem*. Článek 55 dohody CISA dává v současnosti členským státům možnost přiznat výjimky týkající se zájmu na stíhání konkrétních věcí v určité zemi (např. skutků spáchaných na výsostném území některého státu, deliktů proti národní

[1] Úř. věst. C 100, 26.4.2003, s. 24.

bezpečnosti nebo skutků spáchaných činiteli některého členského státu). Tyto výjimky mohou po vytvoření objektivního mechanismu volby příslušnosti zastarat.

4. Posílení zásady vzájemného uznávání

Navrhovaná opatření by Unii umožnila omezit počet důvodů, které lze dnes najít v nástrojích EU, pro nevykonávání soudních rozhodnutí vydaných v jiných členských státech. Některé důvody pro nevykonávání se totiž mohou považovat za nezbytné právě kvůli stávající situaci v oblasti kompetenčních konfliktů v trestních věcech. Platí to zřejmě například o důvodech vycházejících z toho, že skutek se stal na území vykonávajícího státu, jako např. v čl. 4 odst. 7 písm. a) rámcového rozhodnutí o evropském zatykači.

Otázky

(1) Existuje potřeba právní normy na úrovni EU, která by stanovila, že vnitrostátní právní úprava musí umožnit pozastavení řízení z důvodu řízení probíhajícího v jiných členských státech?

(2) Měla by být zavedena povinnost informovat jiné členské státy o probíhajícím nebo p ředpokládaném stíhání, jestliže existují významné vazby na jiné členské státy? Jakým zp ůsobem by mělo docházet k výměně informací o probíhajících řízeních, pravomocných rozhodnutích a dalších souvisejících rozhodnutích?

(3) Měla by existovat povinnost zahájit rozhovory s členskými státy s významnými vazbami na trestní věc?

(4) Je zapotřebí vzorových závazných dohod mezi příslušnými orgány použitelných v celé EU?

(5) Mělo by se konat smírčí či zprostředkovací řízení v případě, kdy přímé rozhovory nevedly k dohodě? Který orgán je zřejmě nejvhodnější ke zprostředkovávání kompeten čních konfliktů?

(6) Jsou v dlouhodobém plánu zapotřebí další kroky kromě smírčího řízení / zprost ředkování, například rozhodnutí některého orgánu na úrovni EU?

(7) Který druh mechanismu soudní kontroly či soudního přezkumu by byl potřebný a vhodný pro přidělování příslušnosti?

(8) Je zapotřebí pravidla či principu, který by vyžadoval zastavení / ukončení souběžného řízení v rámci EU? Pokud ano, od které procesní fáze by se měl/o uplatňovat?

(9) Měly by být regulovány konzultace a/nebo převod řízení do třetích zemí, zejména se stranami Rady Evropy? Jaký přístup by se měl zaujmout v tomto směru?

(10) Měl by budoucí nástroj o kompetenčních konfliktech obsahovat seznam kritérií, který by posloužil při výběru příslušné země?

(11) Která další kritéria kromě kritéria teritoriality by se měla na tomto seznamu objevit? M ěl by to být vyčerpávající seznam?

(12) Domníváte se, že tento seznam by měl obsahovat i faktory, jež by se neměly považovat za relevantní při volbě vhodné příslušnosti? Pokud ano, jaké faktory?

(13) Je nutné, proveditelné a vhodné stanovit priority kritérií pro určování příslušnosti? Pokud ano, jste pro to, aby kritériu teritoriality byla přiznána priorita?

(14) Je třeba měnit předpisy EU o zásadě *ne bis in idem* ?

(15) Souhlasíte s následujícím vymezením rozsahu působení zásady *ne bis in idem*: *„rozhodnutí v trestních věcech vydané soudním orgánem nebo napadnutelné odvoláním k takovému orgánu“*?

(16) Souhlasíte s následující definicí „pravomocného rozhodnutí“: „… rozhodnutí, které zakazuje nové trestní stíhání podle vnitrostátní právní úpravy členského státu, kde bylo vydáno, pokud tento vnitrostátní zákaz není v rozporu s cíli SEU?“

(17) Je vhodnější podmínit definici „pravomocného rozhodnutí“ výslovnými výjimkami? *(např. „rozhodnutí, které zakazuje nové trestní stíhání podle vnitrostátní právní úpravy členského státu, kde bylo vydáno, vyjma případů, kdy …“*)

(18) Vedle prvků zmíněných v otázkách č. 16 a 17, mělo by předběžné posouzení přínosů hrát rozhodující roli v tom, zda má rozhodnutí celounijní účinek *ne bis in idem*?

(19) Je proveditelné a nutné definovat pojem „*idem“ („stejná věc“),* anebo by se to mělo nechat judikatuře ESD?

(20) Dokážete si představit situace, v nichž by bylo nadále nutné zachovat podmínku výkonu trestu? Pokud ano, o jaké situace jde? Pokud ano, lze tuto podmínku zrušit, bude-li zaveden mechanismus určování příslušnosti?

(21) Do jaké míry lze stále ještě zdůvodnit výjimky v článku 55 dohody CISA? Lze je zrušit, bude-li zaveden mechanismus určování příslušnosti, anebo bude podle vás za těchto okolností zapotřebí dalších opatření ke „kompenzaci“ odstraněných výjimek?

(22) Měla by být zásada *ne bis in idem* důvodem pro mandatorní odmítnutí vzájemné právní pomoci? Pokud ano, která ustanovení právní úpravy EU by se měla upravit?

(23) Je zapotřebí soudržnějšího pojímání zásady *ne bis in idem* ve vztahu k třetím zemím? M ělo by se rozlišovat mezi stranami Rady Evropy a dalšími zeměmi?

(24) Souhlasíte, že s objektivním mechanismem určování příslušnosti

(a) se mohou některé důvody pro nevykonávání nástrojů vzájemného uznávání v EU stát, přinejmenším zčásti, zbytečnými? O které důvody se konkrétně jedná?

(b) by se některé důvody pro fakultativní nevykonávání měly přeměnit na důvody pro mandatorní nevykonávání a naopak? O které důvody se konkrétně jedná?